

Napomjeni se dopis ne tiskaju. Prepalana se pisma, oglasi itd. Nakon po obliku slike II. je dozvola. Isto tako je za prilike. Novi se želite poštovati na poštalicama (izgled poštale) na administraciju „Nasle Sloga“. Ime, prezime i mjesto pošte valja točno smatrat.

Karta list nedjelje na vremenu, koju te javi odpravnica u stvarnom pismu, sa kojo se ne piše poštovati, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom raste male stvari, a nosegu sve pekvar. Mar. pesl.

Sjetite se
Družbe sv. Cirila i Metoda

Mapeta bitka.

(Is corevinškoga vieda u Beču)

U carevinškoga viedu bila se ovaj put objavljena bitka, velike, dugotrajne, napete, kako još nikad.

Radi se o dvih velikih načelih: o nad-vladju i ravnopravnosti. Jedna skupina zastupnika hode, da se uzdrži nadvladje jednog naroda nad drugim i cijelo ovostrano polovici monarhije — i to usprotiv svim zakonom o ravnopravnosti svih naroda. Druga skupina zastupnika hode, da budu svi narodi ravnopravni, jednakovrijedni u svem i svakém, kako to temeljni državni zakoni propisuju i zahtjevaju.

Povoda bitkom davaju razni predmeti. Kod dvih prošlih velikih bitka, od 28. i 29. prošloga oktobra, i 4. i 5. tekućeg novembra, dala je povred privremena nagoda ove polovice monarhije sa-onom.

Kod treće velike, dala su povoda jazikovne naredbe za Česk i Moravsku. Bila se je glavno dne 12. novembra t. g. od 11. ure prije podne do 8. u večer. Nebijajući dačka duga kao one pređive. Al za to bježe napetije od onih dvih prvih, i radi načina kako se je bila, i kako se je očekivalo njezin uspjeh.

Eto o čem se radi, i kako je išlo. Još projekt tekuće godine izdala je c. k. vlada naredba o tom, kako se imade rabiti češki i njemački jezik u Českoj i Moravskoj, u dvih krunovinah, u kojih žive češki i njemački narod, i to u obliku velikog većini češki.

C. k. vlada nije još da toga došla, da bi takova naredba izdala za sve krunovine, u kojih živu po dve narodnosti, kako bi to bila Slezja, Stajerska, Koruška, Goricka, Trst, Istra. Izdala je naredbe samo za dve krunovine, i ustanovila za nje potanko, da se imade rabiti u njih jednako češki i njemački jezik kod svih upravnih i kod sudbenih oblasti.

Nije učinila ništa drugo, nego što pravica i temeljni državni zakoni zahtjevaju.

Al za neke, tko je gore učinio nego ona kad je to učinila?

Već u preljevu stavili su razni Niemi predlog, da se postavi gospodarski ministri na zatvoreniku klupu, i digli toliku vuku i buku, da se je moralno pretrgati svaki rad u parlamentu.

Premda je onda njihov predlog bio zaboravljen, ipak su isti Niemi postavili i jeseni opet predlog, da se gospodarski ministri tuži. Razprava o tomu vukla se je nekoliko vremena, a odučan dan u njoj bio je dan 12. novembra.

Svaka stranka parlamenta pozvala je svoje članove, koji nebiju u Beču, da za taj dan dodiju, i došli su svi, koji su nekako mogli.

Najprije govorio je tko dana ministar predsjednik grof Badeni, proti kojemu bježe glavno usperen predlog, da se gospodarski ministri tuži. O naredbama samih malo je govorilo. Pozvao se je na ono, što je rekao već u proleće, kad je dokazao, da su naredbe nesamo pravilne i zakonitne, nego i da ih c. k. vlada može izdati. Dodata je o stalnom, da nije pravilan tomu, da se jesikovna pitanja urede putem zakona; da naime parlament i Njeg. Veličanstvo atvore zakon mjesto na redbe. Uza sve napadaje, kojimi su razni

Niemi: njega i njegove dragove gospodar ministre obispali, on je prema njim bio jako blag. Recao je, da misli i na dalje ostati na vlasti, premda zna, da bi oni Niemi htjeli, da neostane; ali jih je ujedno pozvao nek se nazire, i rekao njim, da će vlast uznastojati, da se narodi među sobom nagode i primire.

Na Niemece je to porazno djelovalo; njeni su ipak odbili poziv ministra predsjednika, i odvratili mu, da je prekasno taj poziv došao.

Glavni govornik za Čehe, Dr. Herold, branio je opravdanost naredaba, i izjavio da su Česi ujek pripravljeni, da se Niemci izmire i nagede, ali dakako na temelju pod-pone ravnopravnosti i ravnopravnosti. I naj-češće Niemece je porazio, i prisilio, da ih Žute, ili da reku ono što čute, naime da oni nisu ravnopravni. A to je ujek ujek ono radi česa se hori. Ravnopravnost hode osobito slavenski narodi, i to na temelju zakona. Proti njih su Niemci, i neki drugi, krivica je na strani ovih posljednjih. Prijave ili kasnije moradu propasti, jer su proti pravici i zakonu.

Negdje oko 7/4 u večer došlo je do glasovanja po imenih. Glasovalo se za ili proti predlogu Dra Pacaka, koji je predočio, da se preko predloga na zastupnicima gospode ministra radi jezikovnih naredaba za Česku i Moravsku predje na dnevni red, i to jest, da se jih ne zatvori radi toga. Koji bijaju za taj predlog, glasovali su da, koji proti njemu, sa ne.

Zastupnici sjedili su na svojih mjestih, njihova imena su se prozivala, i svaki da i ne točno bilježio i pribrajao k pravoj.

Činilo je to nesamo predsjedničtvu, nego i mnogi zastupnici. Do same svrhe glasovanja nije se znalo, hode li biti više ili ne. Sad nekoliko da bilo više, sad nekoliko ne, nekoliko puta bilo je jednako jednih i drugih. Negdje oko polovice pozvanih imena bilo je deset ne više nego li da, i onda se na desnicu i kod ministara bilo prilično uzravljano. Kasnije se je promjenilo na bolje, i konačno bilo je 177 da, a 171 ne. Dakle šest više da nego ne.

Proglašenje toga uspjeha popratila je desna sa velikim veseljem, s uzklici i pljeskanjem.

Da bježe i više ne nego li da, još ne bi bili ministri postavljeni pod obtužbu, jer prvo hode se za to dve tretjine većine, a drugo bilo je stranaka u parlamentu, koje su postavile predloge, da se preko obtužbe predje na dnevni red, ali sa rječnim ukora na ministre, ili tako, da već nesmisla vlada izdavati naredaba. Usprjemom pravoga glasovanja palu svi ti predlozi — nije se o njih niti glasovalo.

Takav jedan predlog postavio je i zastupnik tršćanski Horst i u ime talijanskog kluba. Gospoda Talijani hode, da igraju veliku ulogu. Kod toga i nehotice pada na pamet priča o konju i žabi, koja je dizala nogu, da se i nju podukne.

Talijan Horst nije došao do rječi u razpravi. Al je bio napisao govor, pak je svakako htio, da ga pročita. Prigasio se je za rječ kod stvarnog izpravaka. Stvarno nije izpravio ništa — pročitao je svoj govor. I to tako tih i naglo, da niti najblizi nisu mogli razumjeti što čita. Malo tek je za to nit marlo. Najviše još predsjednik, koji je neko doba uztrajvio bio, prem je doznao, da čita i da neizpravlja.

Kaočno htjeo je Horst uzeti rječ, kad je ipak bio ovaj doprovodio. Ako već nije inače smješan, pokazao se je dovoljno već videri, a s njim i drugovi mu za svim drijihovim postupkom?

Predlog talijanskog kluba išao je na to, da se prima na znanje dosadanje jezikovne naredbe svih ministarstava, ali da unaprijed nesmiju izdavati naredaba u pi-tanjih jezika. Zna se gdje jih žuti. Njih je stalo kako je gdje, oni bi htjeli, da

našem Primorju gospodari talijanski jezik.

Da su svi u Beču, kako nisu bili, bili bi bili za svoj predlog 19 glasova, i to između kakovih 370, koliko po prilici je zastupnika onu večer u parlamentu bilo.

Neki su se naime zastupnici od pravoga glasovanja odtegnuli, izašli su iz dvoranе; među tim bili su i neki talijanski zastupnici.

Primorski zastupnici, osim odaljivoga se župnika Zanetti-a, koji su bili u Beču onej dan, glasovali su se ne. A to su iz Trata D'Angel, Basevi i Mauroner, iz Gorice Lenassi, iz Istre Rizzi i Bartoli; k tomu Malfatti iz Tirola.

Dakle ni slavinski zastupnik Bartoli nije ni ovdje kako ni nijednog drugog za pravicu slavensku. I on je glasovao skupa sa najzagrljenijimi protivnici Slavena.

Svi u istinu slavenski zastupnici, Poljaci, Česi, Rusini, Slovenci i Hrvati, glasovali su da; i oni Poljaci, koji su inace proti vlasti. Dva Rusina protivnja inace proti vlasti, odjedili su se od glasovanja; samo jedan je glasovao sa ne. Sa ne glasovali su i slavenski socijalisti, oni naime, koji hode jednaka prava za sve narode — samo-toga nesmiju učivati Slaveni. Njemača, koji su glasovali sa da, za pravednu stvar, bilo je pet, šest. Talijana nijednog.

Dopisi.

Iz Požeškog pišu nam 15. t. mj. Čuli smo još dana 18. agusta, kad se je porinulo u more lađu Zenta, od službenici prešv. biskupa Flappa, da oni nede ovomo putovati. Svi ljudi, dakle i biskupi, teže za bojlim mirom, te pravo imaju na premještanja i na promaknuća. Ali toga prava neka ne nedeiti niti svojim službenikom božnjim, kad žele povratak u svoje rođe-biskupije, odgovarajući im: „non si può in conscientia accogliere la fatta domanda senza tradire il proprio officio.“

Rečenoga dana peklo nas je u srđen, kad smo opazili, da blagoslov spomenutu vojnu lađu proti svećenik, a ne presv. biskup Flapp. Mi smo bili navadni vidjeti presv. biskupu, da čini sv. obred, a ne da se ih čini doći samo za figuru, osobito kad je tomu sv. činu prisutan kakav član naše prejasnje cesarske kuće.

Niti drugi dan, kad je presv. biskup Flapp odputovao u svoj Poreč, nije ublažio našeg srđa. Bilo u jutro oko sedam urah pak eto vidismo koracati sama presv. na rječnim ukora na ministre, ili tako, da već nesmisla vlada izdavati naredaba. Usprjemom pravoga glasovanja palu svi ti predlozi — nije se o njih niti glasovalo.

Prethodno dana, kad je presv. biskup Flapp došao u svu tužbu, nije prostačio da bude učinili ostali biskupi, da se barem za svete tibe mise moli na našem jeziku, napisane ili naštampane mo-litvice... već me želim, da nadje u lje-poj Gorici vječnu obziru radi osobe, koju je dala nade, a tih ima najviše — koji predstavlja, budi a visoka, budi s nizka.

Iz Rukavaca (občina Kastav) pišu nam 10. t. mj. — Konstituiranje muške podružnice sv. Cirila i Metoda u Rukavcu. — Da je Rukavčićima postala od poslednjih izbora za V. kariju gnezdo prepriča i smutnj, to je citateljom dične „N. S.“ dobro poznato. Ljudi od tega posla nazivaju se obično imenom „mažaki“. Neki ne misle činjeni citatelji, da su ti tko-kovi? Znate li koji su „mažaki“? Glavni su vam oni, koji put varaju, jer su za to plaćeni; onda oni, koji rade proti hrvatskoj istarskoj stranci iz osvete, što su izgubili časti, koje nisu bili dostojni nositi, i napokon oni — a tih ima najviše — koji ne misle svojom glavom, već drže boje nego sv. pismo, s „robom od pazara“ niti

mira sprovesti deset godina! I drugi ljudi, lakši u gospodarstvu, pokušaju raditi na istinu zasebchih (stancija), ali radi nikavu dobitku, morado ih zapustiti.

Ima dođeš u Štinjanu i oko njega, naime na briouških otocih zaslužbe, gdje se ukupno djeluju dvije baterije i jedna trdjava, na kojima radi preko 1000 ljudi — ali došlaci niti na njih ne traže radnje. Nebiti tko znao savjetovati Puntare, kao i Lanjicare, od kojih zadnjih od malo vremena simo doseglo se četiri obitelji, kao u običi i ostale. Kad se tužni od svoje rodne zemlje seliti imaju, da se barem sele kao n. pr. u Bosnu ili kamo drugamo? Tko je načinio na zdravu, pitku vodu, kako da ne podlegne prije ili kasnije neimajući je ovđje?

Štinjan ne može imati upravna vjeda, kad ostala sela u Istri — treba, da odvise od grada Pale. Mnogo se je govorilo i pisalo za vodu; ta Štinjan ima do 20.000 gotova novca, pak juš toliko vremena se ništa neviđi, niti ništa nečini. Govore, da Štinjan je samo jedan put dobro stao kao i sva puljščina, a to vreme je bilo kad je bio na čelu ovđe cijelo administrativnoj upravi c. k. politički komesar: gosp. Cermec.

Iz pod Učke, mjeseca listopada 1897. Jeden učitelj jedus talijanske škole u Liburniji je učiteljevao kao ravnatelj u L. pred 15 godinah. On imajdeša onda svoju zakonitu suprugu, Rovinjku, dobra pozašnja. U L. stanovala je i još stanje rovinjska obitelj B. Rovinjci se medju sobom tjesno sprajteljili. Učitelj ponudio često svoga prijema, osobito kad mu preostajalo vremena. A zašto je on rado k njemu trčao? Imao je priličnu kćer, ponosniju za udaju; a moj učitelj namjerava se, vrati se kao lutka, da će ju on učiti i to badava u talijanskih; da, posudjuje, te nošo joj svakojakih knjiga za čitanje. Ali tužna djevojka zanosila te napokon porodila muško čedo daleko od očinstvene kuće, u P. Pravica prisilila učitelja, da je nešto davao za življjenje sinčić, a školska oblast ga je radi toga nedjela premještia za učitelja u P., odknd je došao u Liburniju, da sada učiteljevuje u talijanskoj školi. A djevojka, koja je na njegovu medenne rieči i na njegova obećanja — a koliko mu nije pretrpljela njegova prava žena! — ponosna te izgubila svoja poštenje, umrie poslije nekoliko godina od tuge i sramote. Zato, dične naše žene, pozor i bijeg od takva učitelja! To Vam piše siedi starac.

Rukavac (občina Kastav) pišu nam 10. t. mj. — Konstituiranje muške podružnice sv. Cirila i Metoda u Rukavcu. — Da je Rukavčićima postala od poslednjih izbora za V. kariju gnezdo prepriča i smutnj, to je citateljom dične „N. S.“ dobro poznato. Ljudi od tega posla nazivaju se obično imenom „mažaki“. Neki ne misle činjeni citatelji, da su ti tko-kovi? Znate li koji su „mažaki“? Glavni su vam oni, koji put varaju, jer su za to plaćeni; onda oni, koji rade proti hrvatskoj istarskoj stranci iz osvete, što su izgubili časti, koje nisu bili dostojni nositi, i napokon oni — a tih ima najviše — koji ne misle svojom glavom, već drže boje nego sv. pismo, s „robom od pazara“ niti doševno i tjelesno. Svi, koji svojom glavom misle, svi materijalne neodvisni, jednot i zašto su ovamo došli? Odgovore: „no-božju providencu“ jer na otoku Velji (Krk) nije već življenu — filoxera sve uništila — oh! žalost...! To su radij ljudi, pak su ušli na zakup (uz fit) i to jest obiteljih jednu stanicu, a drugu opet tri obiteljih. Neznamo odkuda su smoci prvi plaćati na godinu 900 fr.; drugi 700 fr.; kako će prva zadruga trideset duša, a Svatko mogao im čitati na licu radost, kako druga od 20 duša bez karanja i u što im se pružila prilika učiniti, nješto

dobra i plemenita. Pozorno oko čitalo treba govoriti i učiti svoj jezik a tek onda, kada se ovog dobro poznaje, učiti tajdeg.

Mi poznamo obitelj, koje svojom djecom govore izkušnju svojim hrvatskim jezikom, a djece se natoče topmi načinu kasnije takodjer i talijanski.

Nije to znati i jedno i drugo, ali dužnost je sveta roditelja, da svojom djecom govore izkušnju svoj hrvatski, nipošto tudi, talijanski jezik.

Sabrala se lijeva kuta članova: cvjet Rukavačine! Otvorni govor držao gosp. naš nadučitelj, octrolo potrebu i svrhu ovakovih društva i pozvao skupština, da svu složno radu na korist istarskog patnika.

Governika popratio skupština sa burnim živom! Na predlog jednog člana izabran bi odbor od tri lica. Članovi se odbora najsladnije zahvalile na podjeljenosti, a gosp. predsjednik pozove skupština, da oni uznašto sveg i svakoga poštovanja, čovjekov dovesti u našu svetu družbu, da se nesmiju bojati nikoga, jer je naša družba zakonito odobrena, jer imade učvijest svrhu.

Pod okriljem Njegovoga Veličanstva našeg premilostivoga cesara i kralja završio je gosp. predsjednik — "radimo mi, ne da zapeljujemo i varamo narod, ili da budešne proste oruđe kojekavili do tepanaca, odmetnika i naših zakletih neprijatelja, već da pomožemo našemu tužnomu narodu, koji će dizati Bogu vrućmolitve za svoje dobrobiteljne. Takav rad vredan je, da bude pod okriljem našeg slavnog vladajućeg cesara i kraja komu iz srca zaorimo trokratni živio!" Gromoviti trokratni "živio-klik" bio se cijelom dvoranom. Sabrala se za tim lijevu svotica, koju su članovi darovali u ime članarine. Do sada upisanih članova imalo je oko 80. Ako pomislimo na okolnosti, koje kod nas vladaju, moramo iskreno priznati, da je to krasan potek, velim počastak, jer se učamo, da će se da godine, ako Bog da, broj podvostručiti. Paklenske mreže počele su pući. Ljudi su počeli uvidjeti, da im nije prijatelj onaj, koji snosiša svakojaka sredstva, da ih učisti. Uvidjaju, da se valju dati pod okrilje drugih ljudi nego je Bartolić, koji im je zadao začinj i adarac sa školskom taksom, za plaću, što su radi njega postali "ludi" mjesto "ljudi".

Pošle dovršene skupštine članovi se veselo razili, tko na času vina, tko opet po svom poslu. Čitajući na licu ugodno zadovoljstvo, koje su odnesli sa osnovateljne skupštine, ne dvojimo, da će u njima ugasiti želja i mar za napredak naše područnice. Neka bude i ovim putem izrečeno arđaćas lvala svim i svakomu, koji se je ikoliko skribio i radio za našu područnicu, Rukavčani! Vi ste pokazali, da neviše u izdajničkom rogu, u koji puši pravinci i odpadnici. Vi ste pokazali, da vas vodi razum i živa želja za sve. Što je dobro i plemenito! Vi ste izabrali plemenito oružje: raditi poštano i podpomoći, po mogućnosti tužnu istarsku braci, koju stradaju klijnjom drugih. O tako čvrsto oružje razbiti će si nos sve "maće" glave, koje na vas vrebaju.

Iz občine Pazin. Često čujemo jadikovku, da nam je slabo, da nas biju svakojake nevolje da nemapredjemo itd. itd., ali priznati moramo na našu sramotu, da smo mnogo i sami krivi, što nemapredjemo kako bi se nabrjali slijepet slučjeva, gdje se veoma malo mari za našni napredak, a mnogo za osobnu korist.

Poznato je, da Pazin grad nije od starine talijanski. O tomu imamo ne pretek dokaza. Živa i danas ljudi, koji mogu preširodati, da pred četverdeset godinu svrno govorilo talijanski izuzev dve tri obitelji, koje se naselile iz furlašije. A čemu? Danas je drugče. Naši su ljudi, koji nastaniv su se na njekoliko godina ovde nemare, kako bi trebali, za svu materinski jezik, već se svi govoriti radje tajdi talijanski nego li svoj hrvatski jezik; avjom djecom srame se il neće, da govore svojim jezikom.

Posledica tomu je, da se djeca takvim načinom ugozjene izjavljene, otuđu narodu iz kojeg su nikli i postani najljudi dosmanu naša narodnost, pogibeljuju nego Talijani, jer postanu izrodi.

Istina, da su donjekle zavedeni od šarenjačke stranke, al su najviše sami roličitelji krivi.

Međutim je na žalost još sada mnogo njih, koji se sa svojom djecom još pade sile govoriti talijanski radje nego li svoj jezik s razloga tobože, da se djeca nauče talijanski. Ali to nevriedi. Prvo

nastoji i vi biti im dobitojim, nasljednicima Znadom, da Vas je sveta koju ste sakupili, premda malena, stala sumozataja i žrtve, ali ipak sada možete ne ponositi kako vriđeni potomci vaših dobitnih otača.

Bog dragi nek Vam plati trud i trut, ter neka vam udile sve one blagodati, koje su vam potrebne i koje deli vaše plemenite i redoljubne ardašce. Živili X.

CASTNOM GOSPODINU

FRANU PERSIĆU

ugovorom mladomisniku

deklamirala učenica Marija Puš.

Kano suza što se bistra eto
Sjedoj majci pod zjernama njiše,
Tako ljubav i blaženje sveto
Nad Mošćenom krlia razkrivše

More sinje srebrom odajeva,
Čuti nebo nadu sirotinje,
Blaga j' narav s nje se ljubko ljeva,
Poput slapa sladjano milinje.

S divna čuda davno nevidjena
Gle, Možčena tajnim svrom trne,
Grud jo dráča milo rauežena,
Plamom siju zidine joj crne....

... U povorci s očinskoga stana
Lomljin putem Tebe Fraua vode;
Ved Te gledim nježno uznigrana
Gđe, pod svete sad nastupaš svode.

S drevnog tornja zvonjava se lje
Sa svih strana svjet se u hram slijedi,
Rajsko pjesma pod svodima plije
Kano miris što ga širi crvjed

Sve je njemo... Tek se uzdaž čuje
Što ti grudi majčine probija,
Pa i šapat, što uz tajne struje
Tihano se k nebesim uzvija

Ali žarom sve je nadkrilia
Tvoja molba hrleć u nedrine,
Tako žarka tako j' vrucha bila
Tvoja molba za spas otacbine.

Moli Fraue, Višnjeg moli Boga
Za ta tužno, rodjeno nam mjesto,
Medju braćom da se vrne sloga
Boga moli — moli — moli desto.

A sad brate na koljena nice
Da se moliš i za izlajice...
Težka molba — jere nema nade
Da Bog za nje milosti imade.

Emin.

Franina i Jurina

Fr. Koliko će imet sada Kajfa penzionia?

Jur. Zač?

Fr. Aš da su mačjemu smradu pul Matulj s vratom zavili.

Jur. A ja penzionia. Kada krava krepa, spoljšnina pasa. Sada da te ga Tarijan staviti za kapo-kelnera ya jednoj "Kucina in konobina" na Trste.

Fr. Blaže njemu i njegoven.

Različite vesti.

Interpelaciju gg. zastupnika D.ra Lagine i prof. Spinčića, stavljenu u car. vicedu 8. t. mj. na progledu gradnje željezničke pruge Trst-Buje moralni smo izputiti radi preoblačnoga gradiva, koje nam je zadnji čas stiglo i istotako izpostili smo i podlistak, nekoje dopise i vesti, te možimo, gg. dopisniku, da se izvole ustupiti do budućeg broja.

Zastupnikom na istarskom sabornu za veleposjed bježje izabrani talijanski kandidat Dr. U. Scampicchio sa 81. glasom dne 17. t. mj. u Foresu.

Očlaski izbori u Miljaku izali su u prilog talijanske stranke usjedj, svakojih nepravilnosti i nezakonitoći.

Tako su primjerice Talijanski vrnutili među birače zadnji čas do stotine patesa. Preto izbora učili su naši pravci te one očitno utok.

Iz Hršića (občina Podgrad) pišu nam, da je tamо preminula ovih dana nakon dulje i u takse bolesti providjena Sv. Otajti čestita gospodja Marija Pašelj, vredna supruga tamošnjega nadučitelja gosp. Frana Vašela, i bivša učiteljica na "Sloginoj" školi u Gorici.

Vječni pokoj dobro dusi čestite gospodje i rodoljubke!

Slavenko-kračanska narodna sveza i vlada Bečki-listovi od petka priobčaju, da biješe dne 11. t. mj. više članova rečenoga kluba kod ministra predsjednika Tomićigodin gorivo, te obširno o edinjakih u onih potkrinjama, koje zastupaju članovi sveze. Njegova preuzinjenost, da se je pokazala najlošnije prijekom: napraviti željam, izraženim od zastupnika sveze.

Nakon talijanski listovi, među tim i porečka "Istra" nastojali su pobiti gornju vlast, a mi idemo, da vidimo tko je imao pravo.

Dilegacije. Preklučer sastale se delegacije u Beču: Dne 17. t. mj. primic je cesar i kralj najprije ugarski s zatim austrijskim delegacijom. Na nagovore predsjednik delegacije odgovorio je prejemu vlasti: dužnici govorom, u kojem spomenut turško-grčki rat, sretno rješenje zahtjeva na Izoku, a vrlo dobre odnose sa monarhije sa ostalimi državama; čvrstoča trojnoga saveza, o prijateljkih odnosaši sa Rusijom, o posjeti cesara Vilima njemačkoga i kralja Karola romanijskoga, o redovitom razvoju Bosne-Herzegovine. Delegacije su vladara bune pozdravile.

Što to znači? Pišu nam iz Počogradskoga kotara Kod pogreba blagopojnoga viteza Antona Vico dogodilo se da je nješt, što je vredno zabilježiti. K pogrebu došao je s prvim vlastom c. kr. kotarski tječnik Dr. Tamara na dobu; c. kr. kotarski poglavar Alojzij Fabiani i c. kr. načkomesar baron Reinlein, kad su već svete mise u Hrušici skoro svršene bile. Posle obavljenoga čina u crkvi, postavilo se žrkišna sa traplovom pokojnika na voz, svećenici su ju još blagoslovili, a pučanstvo je islo za njom po Hrušici. Među ovim bio je i občinski glavar podgradski Slavoj Jenko sa svojom sestrom, te sa još jednim gospodinom i gospodnjem.

Kod školske zgrade u Hrušici zaklicao je rečenici c. kr. kotarski poglavar gospodin Slavoj Jenko i rekao mu: "Ali nereste, da je okrajni glavar tukaj?" Ali niste li župan tukaj?"

Gospodin Slavoj Jenko odgovorio je na to: "Ja sem pri pogrebu!" A gospodin c. kr. kotarski glavar Alojzij Fabiani će na to: "Ali nereste kaj je raša dolžnost?"

Gospodin Slavoj Jenko je na to mahanuo rukom, pak išao svojim putem dalje, rekav: "A, kaj!"

Jako značajno je ta dogodbička.

Prije svega: moguće, da biješe neugodno gospodinu c. kr. kotarskomu glavaru, Alojziju Fabianiju, što je prekasno došao na pogreb, ali za to nije gospodin Slavoj Jenko ni malo kriv. Pogreb je islo iz Podgrada ob onoj mri, koja biježe za to ustanovljena. Da je gospodin c. kr. kotarski glavar na dobu došao, možda bi se bila priznala prilika neposredno pred pogrebom, da ga gospodin Slavoj Jenko, ako bi bio hotio, pozdravi. Nadalje, kad je ono c. kr. kotarski poglavar zaklicao gospodinu Slavoj Jenku još se može njezi, da je pogreb trajao. Pačanstvo je vojno, ne vojno bijaš pokojnik, a medjutim i gospodin Slavoj Jenko. Da cog i ne, ovaj bio je sa damanom. U ljuščkim Grutvatu pak je običaj, da mužki pozdravljaju prije dame, a tia i on, koji su s njimi, a evo i ovi odzdravljaju.

Je li se toga držao gospodin c. kr. kotarski poglavar gospodin Alojzij Fabiani, sa svojim drugom, a bez druzice, toga u ljuščkom družtvu valjanog obitaja, to najbolje sam znade. Ili m'žda misli, da nije on dužan držati se toga pravila? Al onda nek mu nebude žao, ako se ga drugi drže.

Nego, on bi reči, da je islo s nekog drugoga stanovista, sa slinbenoga. On dašao da bi bio hotio, da skoci i gospodin Slavoj Jenko iz poverke kao občinski glavar, ako po prilici, zato mu se na čine, n. pr. c. kr. žandar, kad ga opaza, pak ga salutiraju i davaju mu se na službu. "Ali ne veste, da je okrajni glavar tukaj?" "Ali niste li župan tukaj?" "Ali ne veste, da je župan tukaj?" "Ali niste li župan tukaj?" To su takove riječi,

Odry Oidoc

da Stoyak zadrži vlast, tako da su dano dozvano "razpoloženje" c. k. kotarskoga poglavara gospodina Alojza Fabiana.

I bez obzira na povorku, u kojoj se je našao gospodin Stoyak Jenko, i bez obzira na one, s kojima je bio u povoreci, gdje je kakav zakon, gdje je matar kakova naredba, koju bi Stoyak Jenko nesam kao slobodnoga državnika, nego i kao "čovjaka", kao občinskoga glavara, obvezala da pozdravlja kotarskoga poglavara?

U ustanovu občinske autonome nemože takove biti, jer upravo za to, jer je občina,

a s njom i občinski gavar, autonoma.

U ustanovu prenešenog djelokruga, u onih naime, koje propisuju, što je občina,

a s njom i občinski glavar, dužna činiti

napravna državni i njezinim oblastim, ima

mnogo toga, što je občinski glavar, ob-

činski odbor, občinsko zastupstvo, dužno

činiti, ali ustanove, da bi občinski glavar,

"župan", morao salutirati c. k. kotar-

skoga poglavara, nešto i nešto, pa makar

se prevrne sve kružige zakona i narebača.

Dakle ovom prilikom nije gospodin Stoyak Jenko, ni kao župan imao nikakve dužnosti

naprana g. Alojzu Fabianu, makar on bio

deset puta c. k. kot. poglavar. Ali ako ovaj

ništa, da jest, pitamo ga ovim javno:

"Koja dužnost bivaće onda župana Stoyaja Jenka naprana c. k. kotarskom poglavaru Alojzu Fabianu?" Bar će on to znati

na drugi, kad dodje u sljedećem priliku.

Ali je nešto, gosp. c. k. kotarski glavar Alojzu Fabianu!

One Vaše klicaju mi nemotemo svestri

na drugo, nego na neko osobito Vaše du-

ževno razpoloženje.

Mi znamo što i kako ste postupali u pojedinih občinah kotara Voloskoga i kako još postupate; mi znamo s kojim ljudima ste. Vi stojali i još više manje stojite u občinama, i koje ljudi Vi zaštijujete; a proti kojima ste govorili i radili. Mi znamo mnoga toga i više, nego li valjda i mislite, da znamo.

Mi se nebi čudili, kad bi Vam gospodin Stoyak Jenko, i kad nebi bio u pogrebovnu povorci i u družtvu dama, obrnuto pleća; kao što, se nečudimo onim, koji Vas već ne pozdravljava u občini, ili, koji Vas inače...

Mi se nečudimo ni Vašem doševu, razpoloženju jer valjda sličite a možda i znate, da se i dalje sve više Vaš postupak upoznaće.

Kako tko sije, tako i žanje.

Poznaju ga još bolje nego li mi. U zadnjemu broju glosila ovdje suj socialista "Il Lavoratore" štampalo životopis zloglasnoga Carla Martinoliča, bivšeg redniku "Jos" zloglasnog revolver - lista "Il Giovine Pensiero", koji sjedi sada u hladčekajući ruku pravde, da ga nagradi za njegova nedjela. Taj životopis je silno smrđan ali toli zaniman, da bismo ga i mi vrlo rádo doneli, da nam to prostorista dopušta, al pošto nam je to nemoguće, preporučamo ga u rečenom listu. Značajno je moguće, da talijanski listovi Primorja čak i vladini štute o uapšenju Carla Martinoliča. Znatljivo smo kamo da sadu naši potorce i sarejavajući izpraznjivati svoje smetje.

Iz Voloskoga pišu nam dne 15. o. m. Nedje pred tri, četiri godine došla je odluka c. k. zemaljskog školskog vjeća u Trstu na c. k. kotarsku školsku vjeću u Voloskom, na temelju koje strogo je zbrajanje djece iz Zamete polaziti ričke škole, koje se za ovu stranu smatraju inozemnim. Ne Hugo Krstić piše u svojoj "mačioj" proti ovom odluci i rugao se s njom, jer da ju je tobože občinsko glavarstvo u Kastvu sastavilo i poslalo na pučku školu u Zametu. Nadalje je Krstić javni upućivao zametske občinare, da oni mogu žljati svoju dječecu kamo ih volja u školu, pa makar i u Kastku, da pape na ovo zadnje bi nagovarao. On je dakle u svojoj novini očito pisao proti odluci i narebili c. k. namjestništva u Trstu, a to je dopušto c. k. kotarski kapetan u Voloskom, koji obavila cenzuru nad istim listom, i koji je morao znati da odluku više svoje oblasti. Kako da se ovo krsti poglaviti gospodine kapetane?

Isti Krstić sakupljač je u svoje doba primio od občinara zavedenih županija za gradnju talijanske škole u Matuljima, kako je to bilo već spomenuto u "Našoj Slogi"; taj isti Krstić izmuzao je od nekojih ljudi predujmove, kako se čuje, preko 20 for, da im izposluje posudu novaca kod kreditnog zavoda u Poreču; nu do danas nije ušla učinjeno za matuljsku školu, ni ljudi nisu do danas dobili posude iz Poreča. Kako da se ovo krsti poglaviti gospodine? Jeli sbljija. Vi za ništa nedoznajete ili ste postili Krstiću, čovjeku vrlo na zlu glasu, kako sami velite, slobodne ruke?

16. Kasnije piše nam dne 15. o. m. Aledski su slučajevi, da pučki učitelj doživi težko zazlavljeni, mirovno i tko je doživi, može se smatrati medja veoma rizik. U našem kotaru imamo ipak jednog takovog. To je nadučitelj u Klani, gosp. Jakov Lusnik, koji je ovih dana u svoju vlastitu molbu umirovljen. Uzjemо, da manje u četvrtak dne 18. o. m. prrediti njegovu dragovi i prijatelji eprostni sastanak, prije nego otidje iz Klane, gdje je službovo preko trideset godina, k svojim gospođi kćerki nekano u Prusku. Mi mu ovom sagodom čestitamo na doživljenu i zasluženom muri ţelac, da još dugo uživa plod svoga truda. (Pridružujemo se iskreno i mi. Op. Ur.)

Talijanski kandidat za veliki posjed na istarskom saboru. Talijansko političko društvo za Istru preporuča biraćem iz velikog posjeda kao kandidata za jedno izraženo mjesto na istarskom saboru g. Dr. Ulalda Scampichio iz Labina. Izbor će se obaviti dne 17. novembra u Poreču. Ovo je mjesto izraženo — kako je poznato uslijed određnutja markiza B. Pešinić (kojega ga ihada i Op. slay), koji je jedno zasjedanje sjedio na istarskom saboru i kojem se neće seliti sa drugovi iz Poreča u Pula.

Hrvatska čitaonica u Buzetu priredjuje u Sv. Ivanu kod Buzeta u nedjelju dne 21. novembra; zabava slijedećim programom: 1. Tamburacije: "Ljepa naša domovina" (polka francuska), Perka; 2. Pjevanje: "Lipa", Davorin Jenko-Vilhar; 3. Tamburanje: "Vječan hrv. nar. pop.", 4. Pjevanje: "Bog i Hrvati", Vilhar; 5. Tamburanje: "Valse elegant"; 6. Salogra: "Tko će biti hajduk"; 7. Ples. Zabava počinja točno u 7. sati na večer. Čisti prihod namijenjen je u dobrotnovnu svihu. Darovi se primaju sa zahtvaljivošću.

Talijanska škola u Materadi (občina Umag). Naši će se čitatelji jošte sjećati kako je prošle godine okolo 70 naših pojednika, roditelja djece u Materadi upravilo molbu na školske oblasti, da bi se u tamnoj otvorit se imajućoj školi njevno hrvatski jezik kao naukovni jezik, jer da dječa dragoga jezika negovire i nerazumiju. C. k. kotarska školska oblast povela je na licu mjesata neškake izvjeđe, da se uvjeri, kojim se jezikom roditelji i djece služe i koji da bude jezik naukovni. Dionično komisiji pridružili se privaci talijanske stranke iz Umaga i nekoj članovizm. školskoga vjeća. Pozvano bijasa nekoliko roditelja, za koje se je znalo, da će iz neustoli ili jer bijasne na to nagovoreni izjaviti, da žele talijansku školu. Od naših pojednika izjavio je čestiti nas prijatelj M. Žukela, da on se svojim prijateljima stoji čvrsto za ono, što bijaše u njihovoj molbi rečeno i da neka se čeka odgovor na visok c. k. ministarstva.

Komisija je učinila svoju, otisla nepopitav se kod kompetentne oblasti, kod župnika naime, kojim se jezikom puk služi, kojim jezikom on propovida, u crkvi podučaje, sv. sakramente djele itd. itd.

Pošto su prosloga mjeseca dobili su roditelji školske djece iznenada poziv od občine u Umagu, da moraju toga i toga dne poslati svoju dječecu u školu, u kojoj se, kako nam se od tamo naknadno javlja, jedino talijanski podučuje. Škola ta otvorena je naglo, i koliko je nam poznato, nebijše niti razpisani natječaj za učiteljicu. Takovim se je, valjda privremeno, imenovan nekog Troleca, koji nezna ni rječi hrvatske.

Za hrvatsku dakle dječecu otvorili su Materadu talijansku školu proti svakom pedagogičkom načelu i proti volji ogromne većine roditelja. Od djece, koja tu školu prisilno polaze znati će ih možda 4-5 koju talijansku rječ, a svi ostali neznanju kruha talijanski pitati, pak će ih se mučiti u toj školi tako dugo, dok se ih duževno nebitja. Nije dosta, da nam u Istri zlostveno "Lega" ubija dječecu, već se to i u javnih pučkih školama stvaraju tvornice, u koje ulaze hrvatska ili slovenska dječca, iz kojih imaju izazi sve čisti Talijani. Oj nepravdo neigda te nebilo!

Zenskoj podružnici sv. Cirila i Metoda u Voloskom platile su članarine slijedeće članice za godinu 1896.: Po for. 1 uplaćile su gospodje: Santina Jurković Petra Tomić, Anastazija Vladislav, Marija Kónrad, Marija ud. Stanger, Franika Blečić, Marija ud. pl. Márthal, Marija Čančić, Bekar Josipa, Marija Jobbi, Perčić Julijana, Stanger Marija, Stanger Jakobina, Slunica Marija, Fabianić Avelina, Ana Simeoni, Štreč Margareta, Marija Tomić, Anna Trinajstić, Vinka ud. Milic, Katica Stanger, Štěvec Sofija, Eva Inz, Fanny Stanger, Emma Car, Gospodjice: Amelija Rauch, Benjamina-Rauch, Rajčić-Marija, Poščić Marija, Spinčić Ivka, Pascucci Ka-

mila, Amalija Blala, Perko Ana, Grakovčić Sidonija, Jobbi Anka, Perčić Pija, Stanger Olga, Rajčić Matilda, Zora Stanger, Rajčić Dragutina, Jenka Pavica, Štěvec Marija, Mohović Marija. Po 50 kn. Rajčić Marija, Timotej Tomazić. Ukupno 47 for. Sarakupljeno kod igre u kući gospodje Marije ud. pl. Márthal nu. 60.

Marija ud. pl. Márthal blagajnica podružnice.

I Z K a z

primosa na ravnateljstvo "Družbe sv. Cirila i Metoda" za Istru, tekom mjeseca okto-bra tek god.

Gosp. Franjo Anaković, župnik u Privlaci pripošlje svoj prinos za mjesec listopad . . . . f.

Gosp. Ante Belanić u Voloskom izražuje sakupljenih u veselom društvu u kući gosp. Andrije Kundića u Ketlini u bakarskoj občini na poklik živila večike Hrvatske".

Isti gošipnik Ante Belanić izražuje u mjesto čestitke za imenдан njegovog dobročinca, gosp. Franc Zajec, vjeronositelju u Malom Lošinju . . . . f.

Gosp. Ante Volaric iz Rieku pripošlje sakupljenih u veselom društvu u "Hotelu Lovre" . . . . f.

Gosp. Ivan Šarić, kanonik u Štrajevu pripošlje u pozdrav družbi svoj mjesecni prinos . . . . f.

Mrđ. gosp. Sime, červar svećenik u Bernu pripošlje sakupljenih prigodom zlatne mise pred g. Antu Pučića . . . . f.

Gosp. Zorko Klun, kapelan u Buzetu pripošlje lme tarokista u buzetkoj čitaonici . . . . f.

Tim pridodao č. gosp. Kynčić iz Grinade . . . . f.

Gosp. R. K. Jeretov iz Zadra pripošlje poštanskim položnicom po njem sabranih a putem "N. Lista" objavljuje iznosa po Dalmaciji tekom m. rujna . . . . f.

Gosp. Milivoj Barbic kapelan u Plitvičima prinaša svoj mjesecni prinos . . . . f.

Gosp. Dr. Šebešta, obč. ličenik u Kastvu pripošlje na poziv Hrvata Istručica svoje mjesecne prinosne za okt., novem. i dec. f.

Gosp. M. Mandić, uređnik "N. Sloga" u Trstu šalje pripošljujući mu od:

a) gosp. Mira Babića, svećenika u Fužinu pod gesmom prijatelji Lojze i Mira svoj prinos za svibnji lipanj, srpanj kolovož i rujan . . . . f.

b) vječ. gosp. Andrije Pobora u Kukuljanovu, sabranih u župnom stanu na Franječkovo f.

c) gosp. popa Iva Sintića iz Preko. . . . f.

i napokon: d) svoj mjesecni prinos za listopad . . . . f.

G. dječna Ljuna Jenko iz Podgrada pripošlje sabranih pri crnoj kavi . . . . f.

Gosp. Tomo Kržičić, primorski kapetan pripošlje sabranih kod mn. župnika Ant. Polesia u sv. Luciji u Kostrenu dne 8/10 f.

Muč. gosp. Josip Mikulić, vjerovaljuti na Rieci pripošlje sakupljenih u kući muč. gosp. Grašića, župnika u Bernu . . . . f.

Gosp. Ivan Galović-Perlić iz Brescana darrje za god. 1896. f.

Gosp. Josip Grabrovac iz Drage Mošćeničke darrje . . . . f.

Muč. gosp. pop. Frane Volaric, kurat na Korniću pripošlje kao ravnatelj vrbinčke muzike podružnice sakupljenih prigodom mlađe mise popa Iva Kremljevića na Korniću dne 8/8 f.

Prigodom koncerta gdje Evinine Suknić u Zorin-Domu u Opatiji dne 23/10 izražuju gosp. bla-gajniku: Jedan ličenik primljeni kompetenciju od jedne svoje komisije . . . . f.

Isti u društvo drugih dva jutro gospodina . . . . f.

Gosp. Dr. Ivan Počić u Voloskom predaje sakupljenih dne 20/10 u Kastvu u društvo, slike posljednjem blagopokoj. dekanu Antonu Turku . . . . f.

Podružnica u Sv. Ivani kod Buzeta pripošlje primljenim od:

a) gdje Anke Trinajstić, sa-branib u ujezinoj kući . . . . f.

b) gosp. Dr. M. Trinajstida prodanih fotografija . . . . f.

c) štovatelja gosp. Z. Kluna, sabranib na opštinoj večeri . . . . f.

d) N. platenh od gdjice Trebeni Tomazićne što nije iz-

pila časnu vina . . . . f.

Hrv. Istranič doprinaša svoj mje-

seći . . . . f.

Gosp. M. Mandić, prednik "N. Sloga" u Trstu pripošlje:

a) oglašenih u br. 34 . . . . N.

Sloga" . . . . f.

b) primjenjeni od gosp. Gjura Deželčića, senatora u Zagrebu

sakupljeni dne 20/10 u kući gosp. Gašparincija kod česti

graditelja i radnika kod do-

gradnje nove kuće . . . . f.

c) primljenih od gg. Mici-

nića i Richtmannia iz Rieke . . . . f.

1. —

Na znanje.

Dr. Ivan Krstić, uređnik "Prave Naše Sloga" došao je ovih dana u Zadar i po-sjetio redar Arbanase. Naravski, da čestiti arbanški Hrvati nobi bili primili lepo

dr. Kratka iz njegovog protuhrvatskog rada u Istri, ali se je on izjavio pred više Arbanasa, da je Hrvat, da želi svoja do-sadašnje postupanje, koje je učinio samo

iz osobnog inata u besti, te da je već

i obraćena sa svojom prošlosti. Sinoć na

14. k. mjeseca po sastanku mještina

objelodavati onajagnadni list "Prava Naša Sloga" (on kaže, da je ju prestat)

i neće više mutiti hrvatski narod u Istri,

te neće štovati više sa neprijetima hrvat-

kog naroda, dapaće on da sigurno i

javno požaliti svoje dosadanje postupanje.

Učini li to, neće mu biti na sramotu, već

na diku, jer se više veseli dobar pastir,

kad nadje izgubljenu ovcu, nego kad vidi

cielo stado na okupu. Ne dade li i javno

tačku izjavu i bude li i dalje objelodav-

njačao "Prava Naša Sloga", i štovao se

našim dušimima na učisti hrvatske, neka

znađa sav hrvatski narod, da se je on samo

proglašio za čas opet Hrvatom, da ga

braća u Arbanasima liepo primu i susretu-

nu, i da se kao izvod, kao odmetni hrvat-

skog imena nebi bio nikada mogao pojavit

u Arbanasima!

Kao istarski Hrvat smatrao sam po-

trebitim, da ovo iznesem na javn

ostinju na časti, izvolite Gospodine.

Urednici tiskati u dojednu broju cienje-

nog lista "Naša Sloga" slijedeći:

Izpravak.¹

Nije istina — kako se tvrdi u "Našoj Slogi" od 11. novembra t. g. br. 45. u članku: "Kristjanska ljubav popa preman-turskoga" — da otkada je u Premantur pop Matic, da najednom nijedan ed pred-pričatnik nije dobio na nijednoga braću Glasniku presv. Srđca Jezušova"; — dočim je istina, da smo učinili, da smo prijavili sva brojeve i to od marta g. 1896. pak sve do aprila g. 1897. od samoga vjeleučenog gospodina Maticu.

Nije istina, da su prebrojni pitali više puta svog pastira jeli došao "Glasnik" ili koji je uzrok da nedolazi, — već je istina, da osim naših dvojica podpisanih nitko se nije prijavio za "Glasniku", a to, iako preprem je gosp. Matic više puta pitao i razpitao za pr-dbrojnike, i u istoj crkvi poslije propovijedi prepovratio, da će želi dobiti "Glasniku" nek mu se prijavi, budući ikakvog imenika dotičnih predplatnika.

Nije istina, da bi on osorno odgovorio, da nezna ništa za "Glasniku" i da nije, ništa došlo, — dočim je istina, da bi nam on isti najprijezajujim načinom poslao "Glasniku" i uvek nas pitao za ostale pred-

brojnike.

Nije istina, da je gosp. Matic po-

starti bivši župnik upravitelja odlmah nazad

poslao "Glasniku" — dočim je istinito, da

samo mi naši brojeve od gosp. Maticu u podpunom redu primili, a ostali se brojevi

2. —

9. Za članku pod ovim naslovom neodgovara-

redništvo.

i dandanas nalaze u čupnom uredu na raspoloženje jošte nepriznjenih predstavnika.

Nije istina napokon, da mnogo poštovani gosp. Matić nema zato kršćanske ljubavi, dočima nam on u svakoj svojoj propovedi najstolije preporučuje mir i kršćansku bratsku ljubav, to on isti svakim žive u miru; u crkvi, kao još nitko od njegovih predstavnika, rabi začinjili jezik, i drži rašč star običaje, tako, da smo i mi, kao i vi do jednog župljani, s njim poduprno zadovoljni, i želimo, da nam ga Bog uzdrži kod nas za mnogo i mnogo godina.

To smo cienili našom dužnosti inživiti, jer ko istinu kaže, Boga hvati!

Najdubljim počitnjem odani

Josip Jurina v. r.
Luka Bogetić v. r.

U Premanuri, dne 15. nov. 1897. p.)

Očitovanje.²⁾

Kojim očitujem, da sve one, što je bilo u „Našoj Slogi“ od 21. okt. 1897, br. 42., u „Pripočlanom“ proti našem velevrednom g. Čedoniu Korbaru, kapelanu, tiskano sa mojim supodpisom, jest prosta kleveta.

Podpisao sam, da nisam ni čitao, jer me je Anton Brđić nasamario, govoreći mi, da se radi samo o vuni, a o ničem drugom.

Toliko za volju istine i pravednosti.

Sv. Marija, dne 1. nov. 1897.

Anton Lupetina.

Kao novo piće protiv gronjalice (timelce) t. j. kao napitak, koji izvrstno djeluje proti zimnicu, pronašao je Dr. medicina Prager u Elberfeldu Kathreinerova sladun kava, što je puštan u kratko zove „Kathreinerova kava“. On je najmo opazio, da kod mnogih gronjalitava bolestnika koji kod djece toliki kod odraslih ne može vratiti život vode ili ponajčeša sa limonikom ili limonikom sokom željuju ponuditi, ako gronjalice duže vreme potrage. Mnogi tada začinju gucaj kave, koji im ali radi povisene temperature krv nije mogao pomoci, pošto je poznato, da bobova kava spada među uzrokovajuće piće. Dr. Prager utiče se s toga jednom neškodljivom i bobovlju kavi u teku vrlo sličnom napitku, i odredi, da se piće Kathreinerova kava, nu hladna. Tim ju u svim uticajevima kod gronjalitava bolestnika ne zna učinila žedja, već su se isti nekako i bolje čutili; jer im je ovaj napitak nadomještio kavu, koja im je za vreme bolesti bila zabranjena. Ovakvo se sladun kavom djeluje i na dućavno raspodjeljenje bolestnika, koji se razveseli zbog izpunjenja mračne želje, a to je veoma važan čimbenik, na koji valja paziti, budući mnoge doprinose bitnom udjelovanju. Dakle li se pak sladna kava kao napitak bolestniku, koji ima visu temperaturu, tada se hladnog sladnog kavu primješava jedna ili više šljica limonovu soku. Ovaj je napitak izvrstno djelovanje i kod upale pluća, influence, pojalicice (diferij), upale guštera i slizeda, reumatizma mišića i zglobova, gronjalice od rana i čira na želudcu. Budući je Kathreinerova kava vrlo jestiva, to je i najzastojnijim moguće, da se priprave ovaj napitak protiv gronjalice; izmudnji pak nude u njoj naknadu za po zdravlju stetu bobova kava, te im je jedino pružena prilika, da se za bolesti nauči na Kathreinerovu kavu, pa da ju i sada kada su zdravi piiju čistu ili ponješanu sa bobovom kavom, što je od osobito ugodnog okusa.

1) Priobčili smo gornji izpravak radi nepristrasti, koje smo su mi uruk držali a želimo, da takovim budu i svu našu dopisnicu, jer nam je težko i neugodno kano i svakom čestitom uredništvu, ovakve izpravke donosiš. Op. ured

2) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredništvo.

Javna zahvala.

Razvijenim srećem nad svjetlim grobom naše nezaboravne majke

MARIJE ud. IVIĆ

Najsrdačnije zahvaljujemo se svim prijateljem, rodbini, znancem i susjedom, koji su ju u kratkoj ali težkoj bolesti poboljšili i nastojali, da te rastruženo obitelj utječe.

Izkrena i duboka hvala veleučenom g. I. pl. Bedenu kot. liečniku u Pzainu, koji je svom snagom nastojao, da otme nemijo kosi milu pokojnicu.

Neizreciva bvala velečanstvenim župnikom gg. Ljubi Žvratek i Josipu Vanku iz Krbuna kao i dohovom pomoćniku Luku iz Gračića.

Osobita pak hvala Veleć g. Ivanu Mlakaru župniku, koji se je odostojao iz dalske Brda, kao priatelj s misom amo doći, te se odri u svećeničkom robu izpratiti mile ostanke do hladnog groba, ne žaleći ni truda ni muke, da sprovodi tim ljepe izpade.

Evalu ujardanja svom mnogobrojnom i pobožnom puku, koji se je iz ciele ove župe i odaljenih strana sakupio dne 13. t. m. oko odra, od kud je izpratio mile ostanke do tamnog groba, da izkaže najposlednju počast nezaboravnoj pokojnici.

Napokon budi izrečena javna zahvala svim onim, koji se naša sjetiše bud

ustmeno bud pismeno u našoj najvećoj boli. Svim zajedno Bog platio na nebeskim vratima.

U Golgoriškom Dolu, dne 14. studenoga 1897.

Katarina Ivic
Franciška Šestar
Marija Mogerović
Terezia Rabar

Ante Ivic sinovi
Ivan Ivic

Ante Ivic

Dobro vino.

Lansko godine kad je bio prvi tečaj za konobare i vinogradare pri c. kr. kemično-gospodarstvenoj pokusnoj postaji u Splitu, uhvatio sam zgodu, da ma prisustvujem željom, da upoznam raznovrste vina, i da ih znadrem analizirati, i čista u trgovinu turiti, te time koristiti trgovcu a osobito dalmatinskom vinogradaru.

Dakle tko želi nabaviti dobrog vina neka se obrati pouzdano na

Stjepana Dulčića
Brusje na Hvaru (Dalmacija).

Na prodaju grede i dužice.

Potpisani jarla ovim sl. občinstvu, esobito graditeljem i bačvarom, da ima na prodaju:

1) **1000 komada gredu**
svake debljine i duljine uz veoma niske cene. Grede jesu jelove i smrkvova

2) **Dužice za bačvare**
smrkvih i jelovih svake vrsti.

Naručbe prima ustmenu i pismenu

Anton Medvedić
trgovac Isam
Klana (Istra).

Klesarska radionica.

Podpisani časti se javiti p. n. občinstvu, da je u Voloskom — Cer-nikovica — otvorio

NOVU KLESARSKU RADIONICU.

Isti preuzimaju naručbe svih u klesarsku struku zasjecajućih radnja iz svakovrstnog kamena i mramora, te obavljaju iste na zahtjev po načrtu točno i sjegurno; izradjuje također na zahtjev crkvene stvari: žrtvenike, spomenike itd. Naručbe obavljaju uz najniže cene brzo i točno, te se preporuča p. n. občinstvu za mnogobrojne naručbe.

Volosko, 26. julija 1897.
Frane Ferlan
Volosko-Cernikovica.

Železnato vino

pretekušenje, zanećljivega utika, ima u sebi leđno prehvaljiv želenat preparat, kateri učinkuje pri slabotinah, na romanjanju krv, na životnih troptičih oseban, priporočljiv posebno tudi za slabotinu, blede otroke.

Deset gramov tega preparata ima u sebi 25 milligramov železne kisline u 10 milligramov izleka iz skorice kiselederge drveće.

Lekarnar Piccoli u Ljubljani junči sa ornateno, zmeraj jednake sestavo, potrežno po kemični razkrojki dr. Balthasar u Frankobrodu po Odri u prof. Balt. Knipitscha, zapriječenje sodniškega kemika v Ljubljani.

Steklenica imajuća pol. litra velja 1 gld. 4 polilitarske steklenice 3 gld. 60 kr. franko s poštino vred 4 gld.

Prave brnske suknene tvari

Jedan osoper fer. 3:10 is dobre
3:10 m. dug. fer. 4:10 is dobre
statan za muž. 4:50 is dobre
ke odjele steji 6— is bolje
same 7:75 is fine
10:60 is još finije

Jedan osoper za orno saločne odjele fer. 10:
Tvari za gornje kapete, bedes, parosvite,
Baskuge. Tvari za države, i željezne Št.
navalke, najfajne: Kampanare i Chevlets itd.
raskidaju u tvorničke cene kao čvrste, solidno
i vrlo dobro poznate

Škalisti tvar **Kiesel-Amhof u Brnu**
ničkog stila

Uzorci bedeva i frasse. Počiljski vjorne uzorki.

Posor! P. n. občinstvo upozorjava se osobito na to, da steje tvari mnoga manje, ake su u Izravne narodi nego Hrvati, koje se posredovanjem trgovaca nabavljaju. Tvari Kiesel-Amhof u Brnu raspiljuju sve tvari uz prave tvorničke cene bez obzira, što ga daju krajem, koji ikedi silno privatnim strankam.

Tko piće
Hathreiner-
Hneippou sladovu kavu?

SVAKI
tko ljudi tešku kavu a pristupiti kote i
zdravju nezavisti.

Sve struje za poljodjeljstvo i vinogradarstvo

Cene iznova snižene

PREŠE ZA GROŽĐE, DIFERENCIJALNI SUSTAV.

Ovaj sustav preša ima najveću tištujuću moć od svih drugih, ma kojih mu draga bilo preša.

Preša za masline, hidrauličke preše, štrcaljke proti peronospori, Vermorelov sustav; ove moje štrcaljke su poznate kao najbolje i najjeftinije: automatične štrcaljke: mastilnice sa spravom za muliti jagode, preša za sieno, triere itd.

tvoři u najboljem proizvodu

IG. HELLER, BEC

II/2 PRATERSTRASSE 49 — Cjenike i svedočbe gratis! — Traže se zastupnici! Čuvati se kontrafacija!

Povlašteni ured za putovanje po Austro-Ungariji i po inozemstvu

ALOJZIJ MOZETIĆ

TRST — Piazza dei Negozianti br. 1. — TRST

Povlašteni ured za putovanje po Austro-Ugarskoj te inozemstvu, posreduje putovanja u Aziju, Afriku, Ameriku i Australiju, te po cijeloj Evropi, zastupa najbolja parobrodarska društva, posreduje kod osiguranja proti nezgodama uz bezplatnu poduku toliko pismenu kao ustmenu u svim mogućim putnim prigodama; jamči najniže cene i najbolju poslužbu.

Tiskarna Gutenberg

filiala ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styrza“

13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO - KNJIGE

„Patent Workmen Chicago“

Raztrivni razvod — Knjigovarstvo:

priporučuju se za prijatne narode so zatrdilom primernim cen in točne postrebe. Izdelovanje vakuverskih tiskov kakov: časnikov, roketarovi v vaskem obliku, knašar, plakatov časnikov, radusov, memorandov, skrožne, papirja ziliste in zaviljev z napisom, zaslovov časnikov časnik list, paravali itd. itd. — Bogata zaloga glasila, Conta-Corrent-knjig, Satz-Cert, Faktura-faktur, Creditura, Casza-knjig, Stražza, Memoriala, Jurnalna, Prim-a-sat, odpravnih, menjaličnih časopisa, časopadil in knjig za knjepiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztrivnega časopisa, Conta-Corrent, svilenskega papirja za kopiranje, Ustav iz Kavčeka za knjepiranje, skloplje-časopis za kopiranje itd.

Za narode in nadaljnja pojasnila obrniti se jo de glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Via delle Acque 5 Trst

Skladišće pokrovstva

tvrdke Aleksandra Lebi Minzi

Trst, Via Ribergo, 21 in Piazza vecchia br. 1

Skladišće pokrovstva i tapetarije svakojakih načrta iz vlastite radio-nice. Bogato skladišće zrcala i svakojakih slika. Na zahtjev Šalje se ilustrovan cjenik badava i franko. Naručene predmete postavlja se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova naručitelja.

Naručile preuzimaju za Istru i Dalmaciju.